

Szczepan Czarnecki, Agata Tatarenko

Wizyta prezydenta Petra Pavla na Bliskim Wschodzie potwierdza partnerstwo strategiczne Republiki Czeskiej i Izraela

W styczniu 2024 r. prezydent Republiki Czeskiej Petr Pavel odbył podróż do Izraela i Kataru. W Izraelu spotkał się z prezydentem Herzogiem i premierem Netanjahu, z którymi omawiał tematy dotyczące bezpieczeństwa, pomocy humanitarnej dla Palestyny oraz współpracy gospodarczej. Prezydentowi towarzyszyła delegacja biznesowa. Efektem wizyty było podpisanie porozumienia o współpracy cybernetycznej. W Katarze rozmawiano o konflikcie izraelsko-palestyńskim, a także o współpracy Czech i Kataru w kwestiach energetycznych i gospodarczych. Podróż Petra Pavla na Bliski Wschód podkreśliła jednoznaczne poparcie władz Republiki Czeskiej dla Izraela.

Wizyta w Izraelu. W styczniu 2024 r. prezydent Republiki Czeskiej Petr Pavel odbył trzydniową podróż na Bliski Wschód. Planowaną od początku 2022 r. wizytę Pavel rozpoczął 15 stycznia 2024 r. w Izraelu. Spotkał się tam z prezydentem Izraela Jicchakiem Herzogiem, z którym omówił sytuację bezpieczeństwa w państwie, włączając w to kwestie ochrony i pomocy humanitarnej dla palestyńskich cywilów. Z uwagi na długotrwałe partnerstwo strategiczne między Republiką Czeską i Izraelem wśród tematów omawianych przez głowy państw znalazły się również współpraca handlowa oraz przyszłość czesko-izraelskich stosunków bilateralnych. Pavel wskazał, że Izrael jest dla Republiki Czeskiej nie tylko państwem zaprzyjaźnionym, ale także partnerem strategicznym. Podkreślił przy tym solidarność z Izraelem w jego walce z terroryzmem. Zwrócił ponadto uwagę na kwestie ochrony cywilów zarówno po stronie izraelskiej, jak i palestyńskiej. Podkreślił też zaniepokojenie poziomem pomocy humanitarnej i dostępem do niej. Tego samego dnia prezydent Republiki Czeskiej spotkał się również z byłym ministrem sprawiedliwości oraz byłym ministrem bezpieczeństwa publicznego, a obecnie przewodniczącym Knesetu Amirem Ochanną oraz odbył rozmowy z premierem Izraela Benjaminem Netanjahu. Drugiego dnia oficjalnej wizyty Petr Pavel spotkał się z rzecznikiem sił obronnych Izraela Amnonem Sheflerem. Głównym tematem rozmów była dystrybucja pomocy humanitarnej do Strefy Gazy. Następnie prezydent Republiki Czeskiej omówił cybernetyczny wymiar konfliktu z przedstawicielami Izraelskiej Krajowej Dyrekcji Cybernetycznej. Podczas wizyty prezydentowi towarzyszyła delegacja biznesowa, w której skład weszli m.in. przedstawiciele Związku Przemysłu i Transportu Republiki Czeskiej, Stowarzyszenia Producentów i Dostawców Urządzeń Medycznych, Stowarzyszenia Czeskiego Przemysłu Kolejowego, Instytutu Chemii Organicznej i Biochemii oraz firmy CyWeTa, zajmującej się kwestiami cyberbezpieczeństwa.

W czasie wizyty w Izraelu Petr Pavel ogłosił, że Republika Czeska zdecydowała się przekazać łącznie 10 mln CZK na pomoc humanitarną, 5 mln CZK na pomoc dla palestyńskich cywilów i 5 mln CZK dla izraelskich organizacji działających w obszarze zdrowia. Kolejnym efektem wizyty było podpisanie memorandum dotyczącego współpracy cybernetycznej, które w imieniu strony czeskiej podpisał Lukáš KINTR, dyrektor Narodowej Agencji ds. Bezpieczeństwa Cybernetycznego i Informatycznego (NÚKIB).

Współpraca Republiki Czeskiej i Izraela w zakresie cyberbezpieczeństwa. Podpisane w styczniu porozumienie umożliwia wymianę informacji i doświadczeń w zakresie cyberbezpieczeństwa. Ustalono, że państwa stworzą także bezpieczny kanał komunikacji w celu wymiany danych o zagrożeniach i zdarzeniach związanych z cyberbezpieczeństwem. Memorandum stanowi część szeregu międzynarodowych porozumień dotyczących funkcjonowania wywiadu w sytuacji zagrożeń, które Izrael podpisuje w miarę nasilania się działań wojennych. Dokument jest kolejnym krokiem w kierunku wzmocnienia relacji między obydwojma krajami w zakresie cyberbezpieczeństwa. Pierwotnie porozumienie miało zostać zawarte w październiku 2023 r. w Pradze, przy okazji spotkania przedstawicieli władz Republiki Czeskiej i Izraela. Tak się jednak nie stało ze względu na atak

organizacji terrorystycznej Hamas na Izrael 7 października 2023 r. i późniejszą eskalację konfliktu. Podpisanie tego dokumentu w tym momencie ma dodatkowo symbolizować poparcie Republiki Czeskiej dla Izraela i wzajemną chęć współpracy.

Czesko-izraelska współpraca w obszarze cyberbezpieczeństwa sięga 2013 r., kiedy to nawiązany został kontakt pomiędzy NUKIB a Israel National Cyber Directorate (INCD). Od tego czasu cyberbezpieczeństwo odgrywa kluczową rolę w stosunkach między Republiką Czeską a Izraelem. Ponadto między obiema agencjami toczy się dialog strategiczny, a także dyskusje eksperckie. Doświadczenie Izraela, prekursora w tworzeniu zaawansowanych rozwiązań technologicznych, takich jak systemy wykrywania zagrożeń, narzędzia szyfrowania oraz oprogramowanie zapobiegające atakom, jest cenne dla Republiki Czeskiej, która prowadzi inwestycje w zakresie cyberbezpieczeństwa. W kontekście rosnących zagrożeń hybrydowych, w tym zwłaszcza cyberzagrożeń ze strony Rosji, istotne są wojskowe korzenie izraelskiego sektora cyberbezpieczeństwa. Izraelskie Siły Obronne odegrały kluczową rolę w jego rozwoju, co przyczyniło się do zaawansowanych umiejętności Izraela w dziedzinie cyberwojny i obrony cybernetycznej.

Wizyta w Katarze. Po zakończonej wizycie w Izraelu, 17 stycznia 2024 r. prezydent Republiki Czeskiej udał się do Kataru, gdzie główny punkt programu stanowiły spotkania z emirem Kataru Tamimem ibn Hamadem Al Sanim oraz wicepremierem i ministrem obrony Khalidem bin Mohammadem Al Attiyahem. Tematami rozmów były m.in. rola Kataru w konflikcie izraelsko-palestyńskim oraz współpraca między Republiką Czeską a Katarzem w dziedzinie energetyki, obronności i turystyki. Jak podkreślił Petr Pavel, dialog z Katarzem jest ważny, ponieważ państwo to może pomóc rozwiązywać trudne sprawy w regionie poprzez skuteczną komunikację i poszukiwanie wspólnych rozwiązań, co korzystnie wpływa na interesy Czech. Prezydent Republiki Czeskiej spotkał się również z obywatelami Czech, którzy mieszkają w Katarze, zaś miejscem spotkania była działająca od 2022 r. Ambasada Republiki Czeskiej w Katarze.

Wnioski. Wizyta Petra Pavla w Izraelu oraz w Katarze w znacznym stopniu wpisała się w dotychczasowe działania władz państwa w zakresie realizowanej polityki zagranicznej, w której współpraca z Izraelem znalazła się wśród priorytetów rządu Petra Fiali (ODS). Republika Czeska i Izrael prowadzą współpracę gospodarczą, szczególnie w takich obszarach jak technologie i innowacje. Izraelskie start-upy i rozwiązania w dziedzinie cyberbezpieczeństwa są cenione w Republice Czeskiej, co przyczynia się do rozwoju relacji handlowych między oboma krajami. W programie koalicyjnego rządu Petra Fiali, podobnie jak we wcześniejszych latach, znalazły się kwestie umocnienia oraz rozwoju strategicznego partnerstwa z Izraelem, zwłaszcza w obszarze bezpieczeństwa, nauki, badań i innowacji, ze szczególnym naciskiem na wymianę informacji technologicznych.

Podkreślić należy, że po 7 października 2023 r., czyli od momentu eskalacji konfliktu izraelsko-palestyńskiego, władze Republiki Czeskiej jednoznacznie opowiedziały się po stronie Izraela, w pełni popierając jego prawo do obrony przed terroryzmem oraz podejmowane przez wojska izraelskie działania w Strefie Gazy. Świadczy o tym fakt, że pierwszym politykiem, który odwiedził Izrael po atakach w październiku 2023 r., był czeski minister spraw zagranicznych Jan Lipavský (Piraci). Następnie, w październiku 2023 r., z wizytą udał się premier Petr Fiala, a w grudniu 2023 r. przewodniczący obu izb czeskiego parlamentu – Markéta Pekarová Adamová (TOP 09) i Miloš Vystrčil (ODS). Petr Fiala podkreślił, że Republika Czeska będzie głosem Izraela w Europie. Mimo że podczas wizyty w Izraelu prezydent Petr Pavel poparł izraelskie działania w walce z terroryzmem, to równocześnie jako pierwszy polityk z Republiki Czeskiej wyraził swoje zaniepokojenie rosnącą liczbą ofiar po stronie palestyńskiej, jak i przyszłością terytoriów palestyńskich. Był zatem najbliższy bezstronnemu spojrzeniu na konflikt izraelsko-palestyński. Podkreślił jednak przy tym znaczenie czesko-izraelskiego partnerstwa, a także potrzebę rozwoju współpracy w zakresie technologii oraz bezpieczeństwa.